

Recenzja w przewodzie doktorskim w dziedzinie sztuk teatralnych pana magistra Macieja Więckowskiego

I.

Pan Maciej Więckowski uzyskał dyplom magistra sztuki Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie w 2005 roku z wynikiem bardzo dobrym. Przypomnę w tym momencie, że za rolę Henryka w *Ślubie* W. Gombrowicza w reżyserii profesora Waldemara Śmigasiewicza i rolę Kostylewa w *Przerwanej pieśni* w reżyserii profesora Wiesława Komasy zdobył aktorska nagrodę jury na XXIII Festiwalu Szkół Teatralnych w Łodzi.

W 2005 roku rozpoczął teatralną drogę, która wiodła kolejno przez Teatr Nowy w Warszawie (2005-2007), Teatr Powszechny w Łodzi (2007-2010) i Akademię Teatralną im. A. Zelwerowicza w Warszawie, z którą rozpoczął współpracę od 2006 roku i kontynuował ją do 2017 roku będąc asystentem profesor Aleksandry Górskiej.

Od samego początku Więckowski pracując ze studentami nad takimi przedmiotami jak: elementarne zadania aktorskie, sceny dialogowe, wiersz miał wyjątkową szansę pogłębiać swój warsztat pedagogiczny i zawodowy.

W teatrze dramatycznym spotkał się z reżyserami różnych pokoleń, którzy mieli odmienne style poszukiwań prawdy i formy w teatrze, takimi jak: Adam Hanuszkiewicz, Julia Wernio, Waldemar Śmigasiewicz, Maciej Wojtyszko, Marcin Sławiński, czy Norbert Rakowski.

Dzięki współpracy z artystami tej klasy mógł więc młody aktor poszerzać warsztat zawodowy, co na początku drogi teatralnej jest szalenie istotne.

W swoim dorobku Więckowski ma wiele ról zarówno teatralnych, filmowych (*W ciemności* -reż. A. Holland, *Nadzieja*- reż. S. Mucha, *Nogami w górę, nogami w dół* -reż. T. Pędziszczak)i w serialach telewizyjnych.

Jest również współautorem projektu muzyczno-filmowo-dubbingowego pt.: *Niemy Movie*. Ciekawość tego pomysłu polega na tym, że muzycy i aktor na żywo interpretują klasyczne sceny niemego filmu.

Aktor ma również wiele osiągnięć w pracy dubbingowej.

Ocena pracy teoretycznej

Ciekawe wydaje mi się spostrzeżenie Więckowskiego zawarte już na samym początku rozważań teoretycznych, iż inspiracją do rozpoczęcia pracy doktorskiej opisującą proces tworzenia postaci Pana Lebruna w spektaklu *Napis* Geralda Sibleyrysa w reżyserii Norberta Rakowskiego, była jego wieloletnią współpracą z profesorem Aleksandrą Górską w warszawskiej Akademii Teatralnej.

Cytuję:

„Przez ten czas uczestniczyłem w prowadzeniu zajęć, których zasadniczym celem było przekazanie studentom Wydziału Aktorskiego wiedzy na temat różnych aspektów pracy nad słowem i dialogiem scenicznym, a także nieustanne poszerzanie świadomości środków wyrazu aktorskiego używanych podczas konstruowania scen dialogowych.”

Ten cytat stanowi właściwie syntezę pracy teoretycznej, której autor analizuje dialog sceniczny jako źródło podstawowego konfliktu między postaciami. Dialog, który wyznacza przestrzeń działania międzyludzkiego, a więc psychologicznego. Autor rozpatruje tenże dialog z różnych punktów, nie tylko teatralnej tradycji, ale i filozoficznych rozważań, przywołując wielokrotnie myśli ks. Tischnera, Schopenhauera, Orwella, czy Jacka Wasilewskiego, podkreślając, że temat sztuki nawiązuje do uniwersalnych problemów człowieka w dzisiejszym popkulturowym świecie.

Sceniczny świat Pana Lebruna Więckowski opisuje bardzo precyzyjnie, pilnując konsekwentnie postawy swojego bohatera w walce o słowo w dialogu z grupą społeczną, którą w sztuce prezentują Sąsiedzi. Są to ludzie zróżnicowani charakterami, ale niosący wspólne cechy takie, jak: hipokryzja, konsumpcyjność, uleganie mediom, tchórzliwość, czy brak odpowiedzialności za jakąkolwiek postawę. Stanowią oni zatem społeczeństwo ponowoczesne, myślowo niesamodzielne.

Interesujące w pracy pisemnej są fragmenty opisujące walkę bohatera- Pana Lebruna w podejmowaniu dialogu z grupą prezentującą absolutny brak intelektualnej i emocjonalnej możliwości jakiegokolwiek spotkania.

Więckowski bardzo rzetelnie opowiada o konstrukcji roli, która powstała w wyniku głębokiej analizy literackiej i psychologicznej. Wykreowana została przez aktora postać, która niesie cechy czystych intencji ludzkich, nawet często pod maską złośliwych prowokacji i buntu, czy zewnętrznej opryskliwości. Dużo miejsca poświęca Więckowski opisaniu samotności Pana Lubrena, chociaż dostrzega też w niej duży stopień inspiracji do działania bohatera. Każdej z cech postaci poświęca Więckowski dużo miejsca, czyni przy tym głębokie odniesienia do psychologicznych zachowań człowieka w życiu. Analizuje też swojego bohatera pod kątem walki o prawdę w dialogu scenicznym postaci. Autor przywołuje też zasady dialogu teatralnego autorstwa Konstantego Stanisławskiego. Czyni też liczne spostrzeżenia współczesnych psychologów o trudności w dialogu między ludźmi.

Praca teoretyczna jest ciekawym, bardzo osobistym zapisem poszczególnych etapów pracy nad rolą i poszukiwań środków wyrazu scenicznego ze szczególnym podkreśleniem wagi dialogu teatralnego i przywróceniem mu ważności nie tylko w teatrze, ale i w życiu, gdzie wartość słowa boleśnie zanika.

III

Ocena spektaklu i roli

Oglądałem spektakl *Napis* zrealizowany w Teatrze im. W. Bogusławskiego na kasecie DVD. Uważam, że spektakl ten w reżyserii Norberta Rakowskiego jest interesujący, szlachetny, konsekwentny w swej formie teatralnej. Duża w tym zasługa roli Pana Lubrena, którą gra Maciej Więckowski.

Aktor buduje ją oszczędnymi środkami, które wymagają szczególnej koncentracji scenicznej. Bolesny wymiar prawdy postaci Więckowski stopniuje emocjonalnie, dzięki czemu postać Pana Lubrena jest różnorodna.

Samotność i niezrozumienie bohatera ukazuje aktor racjonalnie, unika w ten sposób zbędnej sentymentalności. Widać wyraźnie, jak Więckowski omija komediowość bohatera, dzięki czemu przypisuje mu wymiar szlachetności. W roli tej aktor uzyskał wydaje mi się nowe, dojrzałe środki wyrazu, które poszerzają jego warsztat zawodowy.

Podsumowanie

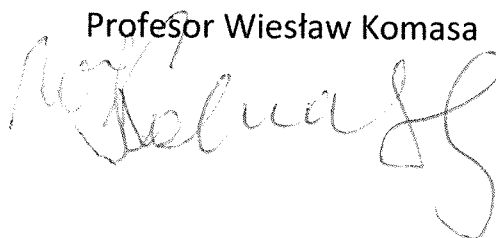
Maciej Więckowski jest aktorem, który swoimi indywidualnymi drogami wciąż szuka inspiracji twórczych. Jest w tych poszukiwaniach zgodny z sobą. Takim go zapamiętałem jeszcze w Akademii Teatralnej i w tej drodze jest konsekwentny. Najważniejsze, że jego osiągnięcia teatralne i pedagogiczne są przemyślane, a teoretyczne rozważania dojrzałe.

Wniosek finalny

Popieram wniosek Rady Wydziału Aktorskiego Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie o nadanie panu Maciejowi Więckowskiemu stopnia doktora sztuk teatralnych.

Warszawa 3 września 2017 r.

Profesor Wiesław Komasa

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'W. Komasa', written in a cursive style.